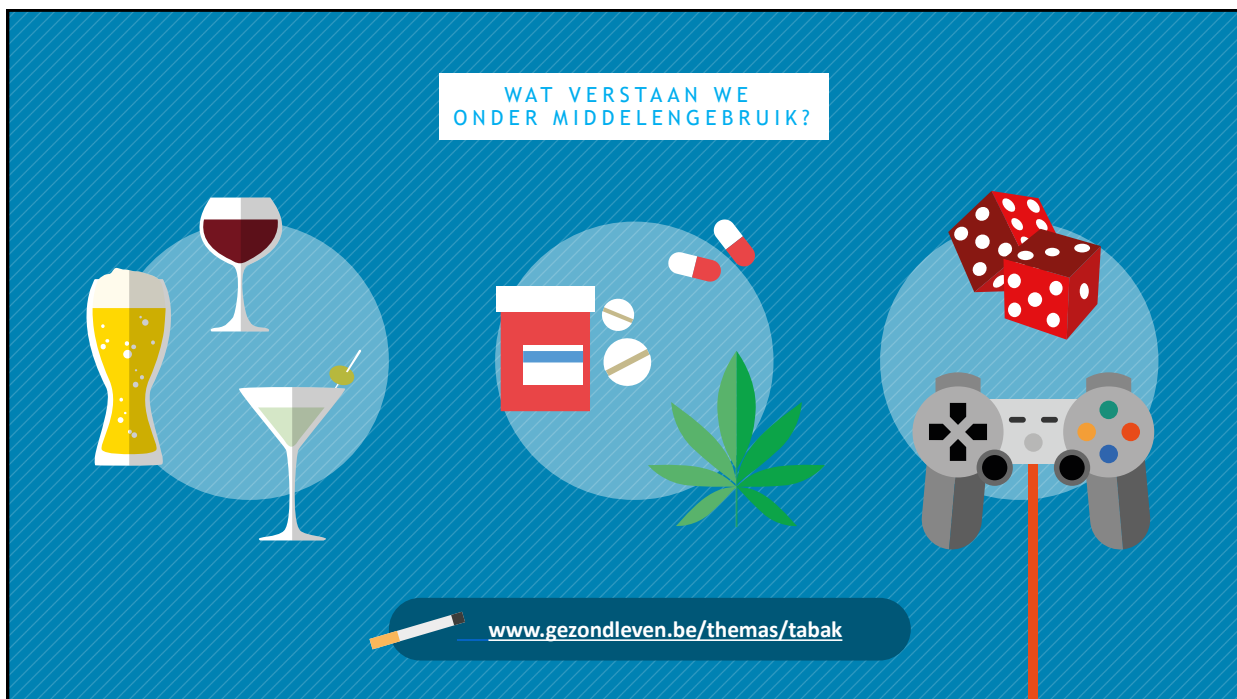

1

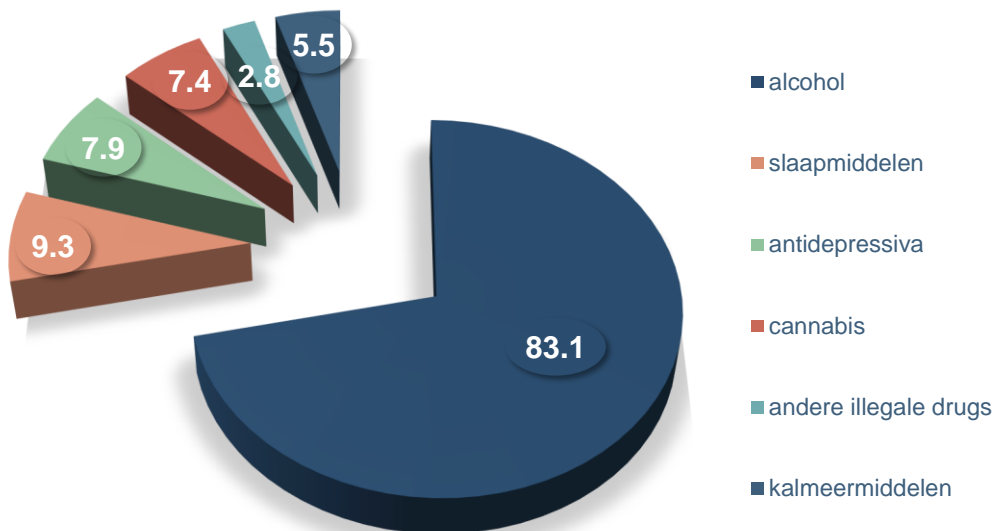

2

Cijfers en impact rond alcohol en andere drugs

3

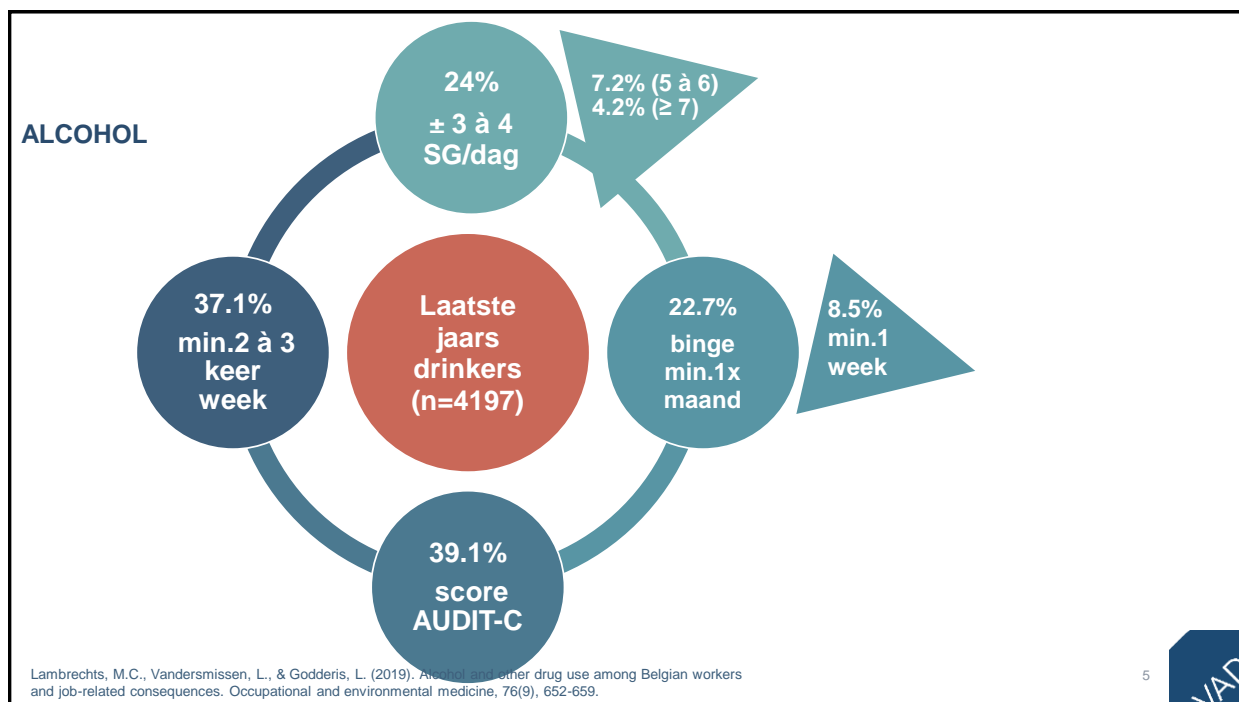
LAATSTEJAARSGEBRUIK (N=5367, in %)

Lambrechts, M.C., Vandersmissen, L., & Godderis, L. (2019). Alcohol and other drug use among Belgian workers and job-related consequences. *Occupational and environmental medicine*, 76(9), 652-659.

4

4

5

HOEVEEL IS TE VEEL?

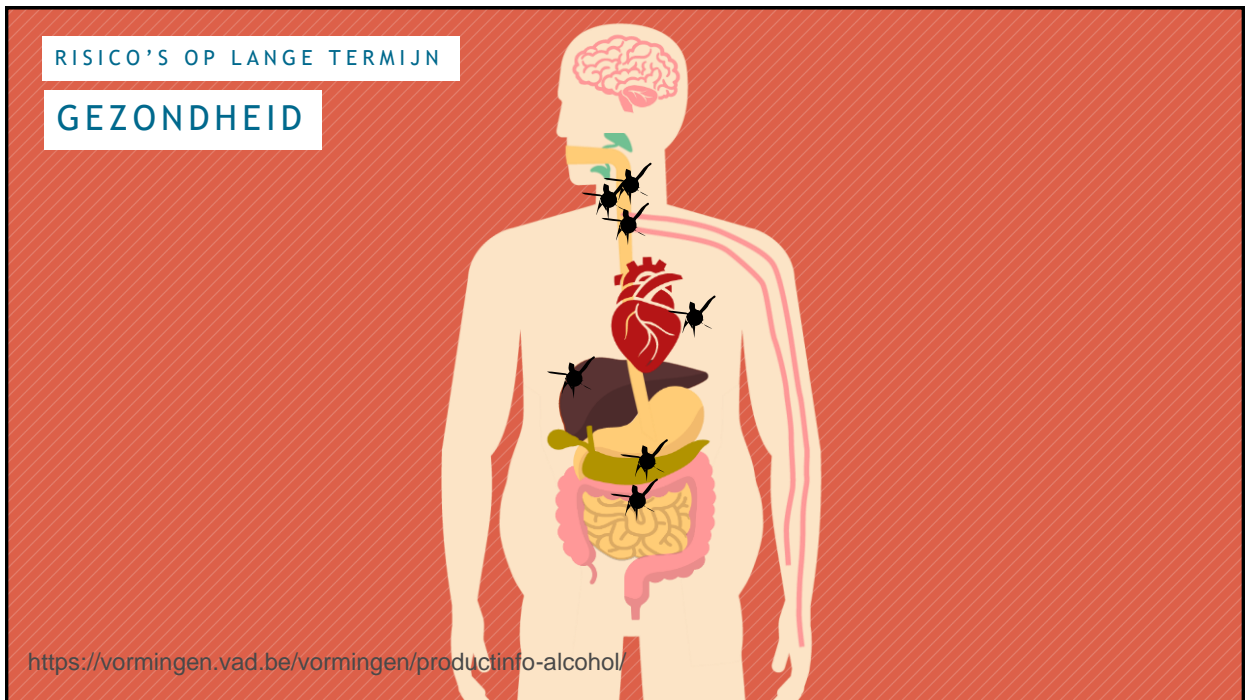
10,3%
(Cijfers Vlaanderen, preventiebarometer, 2022)

↓ RISICO **0 RISICO** **↓ RISICO**

MAX 10 PER WEEK **SPREIDEN** **18+**

© VAD – Online modules 2019

6

7

Percentage Belgische bevolking 15-64 jaar dat:	2001	2004	2008	2013	2018	Gebruik 15-64 jarigen	% Life time	% Laatste jaar gebruik
Ooit cannabis heeft gebruikt (Andere illegale drug)	10.7 -	13.0 -	14.3 3.9	15.0 3.6	22.6 9.0	België	22.6	7.0
In de afgelopen 12 maanden (Andere illegale drug)	- -	5.0 -	5.1 1.5	4.6 0.8	7.0 2.9			
In de afgelopen 30 dagen (Andere illegale drug)	2.7 -	2.8 -	3.1 -	2.6 -	4.3 1.3	Frankrijk	44.8	11.0
Intensief (20+/30 dagen) cannabis gebruikte	-	0.8	0.9	0.5	1.3	Nederland	28.6	9.6
Problematisch cannabisgebruik vertoonde met risico's	-	-	-	-	3.1	Duitsland	28.2	7.1
Bron: Gezondheidsenquête Sciensano, België, 2001, 2004, 2008, 2013, 2018						Luxemburg	23.3	3.9
						EU	27.2	7.6
						Bron: EMCDDA, 2020		

Volgende enquête in 2023 – resultaten voorjaar 2025 – Preventiebarometer (2022): laatstejaar gebruik: 6,3%

8

VAD

Tabel 2. Percentage van de bevolking van 15 tot 64 jaar dat in de afgelopen 12 maanden één van de middelen uit de lijst heeft gebruikt, volgens geslacht en in de drie leeftijdsgroepen, Gezondheidsenquête, België 2018

	Totaal (%)	Mannen (%)	Vrouwen (%)	15-24 jaar (%)	25-34 jaar (%)	35-44 jaar (%)
Cocaïne	1,5	2,6	0,4	1,8	3,7	2,0
Ecstasy	1,2	1,9	0,5	1,8	3,0	1,3
Opioides	0,6	0,6	0,7	0,4	0,7	1,1
Hallucinogenen	0,5	0,7	0,3	1,2	0,6	0,7
Amfetamines	0,4	0,8	0,01	0,5	1,0	0,5
Ketamine	0,4	0,7	0,1	1,5	0,6	0,3
NPS*	0,3	0,4	0,2	1,1	0,4	0,2
Methamfetamines	0,1	0,2	0,0	0,6	0,05	0,07
GHB/GBL gamma-hydroxy-boterzuur	0,04	0,04	0,04	0,0	0,1	0,1
Heroïne	0,07	0,1	0,0	0,0	0,0	0,03
Crack	0,006	0,01	0,0	0,0	0,0	0,02

* NPS=Nieuwe Psychoactieve Stoffen

Bron: Gezondheidsenquête Sciensano, België, 2018

9

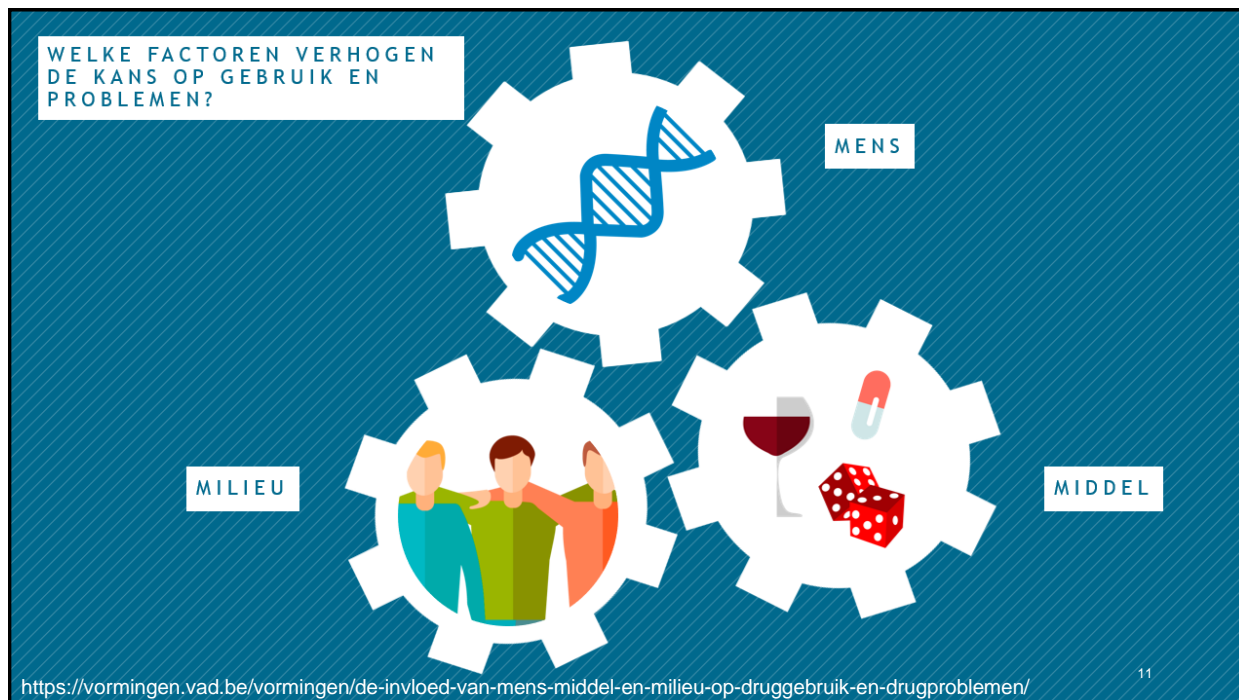
‘Problematisch’ gebruik?

- Hoeveelheid
- Frequentie
- Gezondheidsimpact
- Proces van beginnend naar overmatig langdurig gebruik en een stoornis
- Veiligheid
- Gevolgen diverse levensdomeinen (waaronder arbeid)

Termen: problematisch gebruik, verslaving, misbruik, afhankelijkheid, alcoholisme >> **stigmatiserende** termen vermijden

10

10

11

Werkgerelateerd gebruik

gebruik van alcohol en andere drugs ...

- voorafgaand aan het werk, maar met mogelijke impact op het werk (bv. alcoholgebruik de avond voordien)
- tijdens de lunch (op of buiten het bedrijf)
- gedurende werkgerelateerde gelegenheden (zoals recepties)
- gebruik tijdens het werk zelf
- gebruik na het werk (link mogelijke arbeidswegongevallen).

(Frone, 2013; Lambrechts, 2020)

12

VAD

12

ALCOHOL

(illegale drugs tussen haakjes)

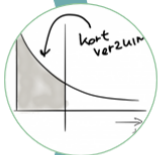
Lambrechts, M.C.,
Vandersmissen, L., &
Godderis, L. (2019).
Alcohol and other drug
use among Belgian
workers and job-related
consequences.
Occupational and
environmental medicine,
76(9), 652-659.

12.2%
(15.2%)

**EFFECTEN
OP HET
WERK**
(zelfrapportage)

Prestaties ↓: 5.1% (7.9%)
Te laat: 4.7% (7.2%)

Conflicten: 3% (3.7%)
Absenteïsme: 2.6%
(3.7%)

Arbeidsongevallen: 2%
(2.4%)
Sancties: 0.9% (1.6%)

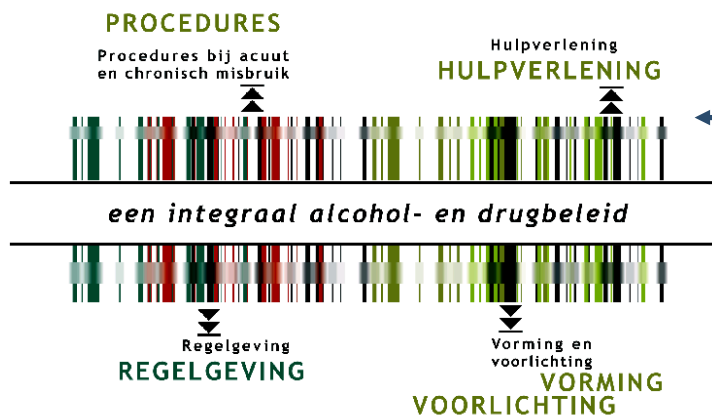
Link AUDIT-C score: bijna 4x meer kans op job gerelateerde effecten
(OR 3.7 – CI 2.87-4.62; $p < 0.001$)

VAD

13

**Een beleid
verder dan de wetgeving**

14

Wettelijk kader:

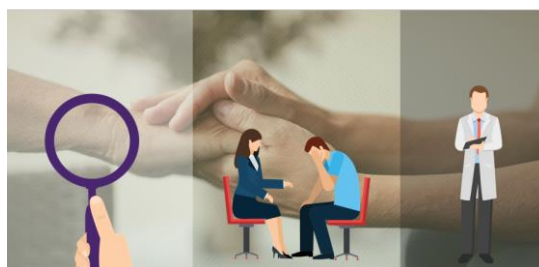
Welzijnsbeleid
Gezondheidstoezicht
Cao 100 (private sector)

Tweesporenbeleid

FUNCTIONEREN

GEZONDHEID en WELZIJN

Tweesporenbeleid

- Aanspreken op disfunctioneren
- Belang van heldere functie-eisen en beoordelings- en functioneringsgesprekken
- Duidelijk zicht op gevolgen indien disfunctioneren

- Screening, vroegtijdige detectie en kortdurende interventies
- Motiveren tot aanpak
- Verwijzen naar externe HV
- Re-integratie
- Rol in collectief gerichte preventie

VRAAG NAAR FEEDBACK

←
BEROEPSGEHEIM EN VERTROUWELIJKHEID VAN GEGEVENS

© VAD_GOI 19april24

17

17

Tweesporenbeleid

- Collega's: niet toedekken
- Hiërarchische lijn: focus op functioneren

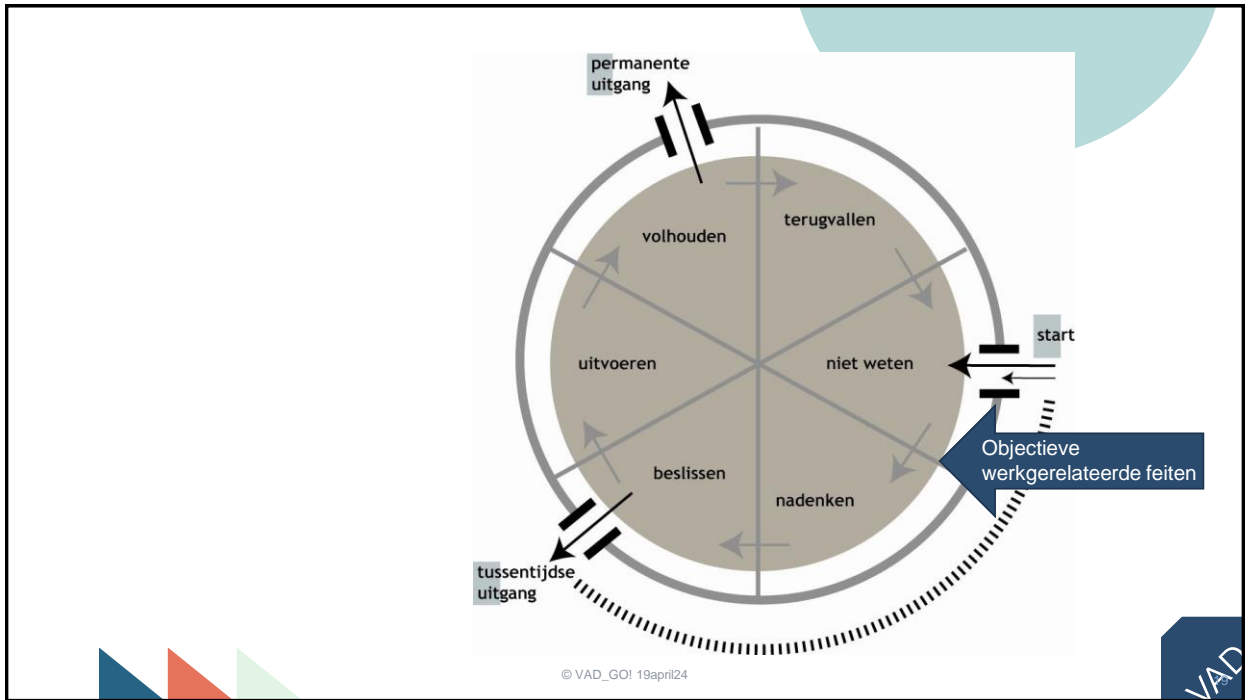
- Interne bedrijfshulpverleners: PA arbeidsartsen, PA PA, bedrijfsmaatschappelijk werkers, - verpleegkundigen, ...)
- Motiveren tot aanpak; verwijzen naar externe hulpverleners

ondersteunende diensten (HR) / personen

© VAD_GOI 19april24

18

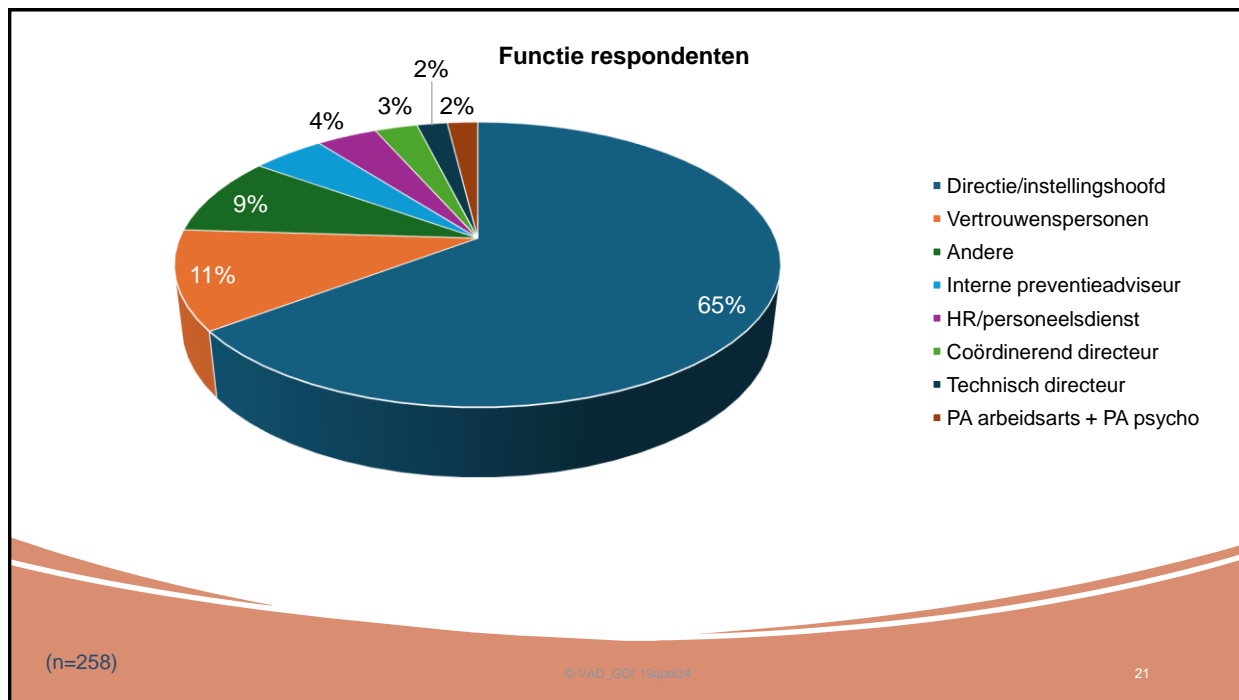
18

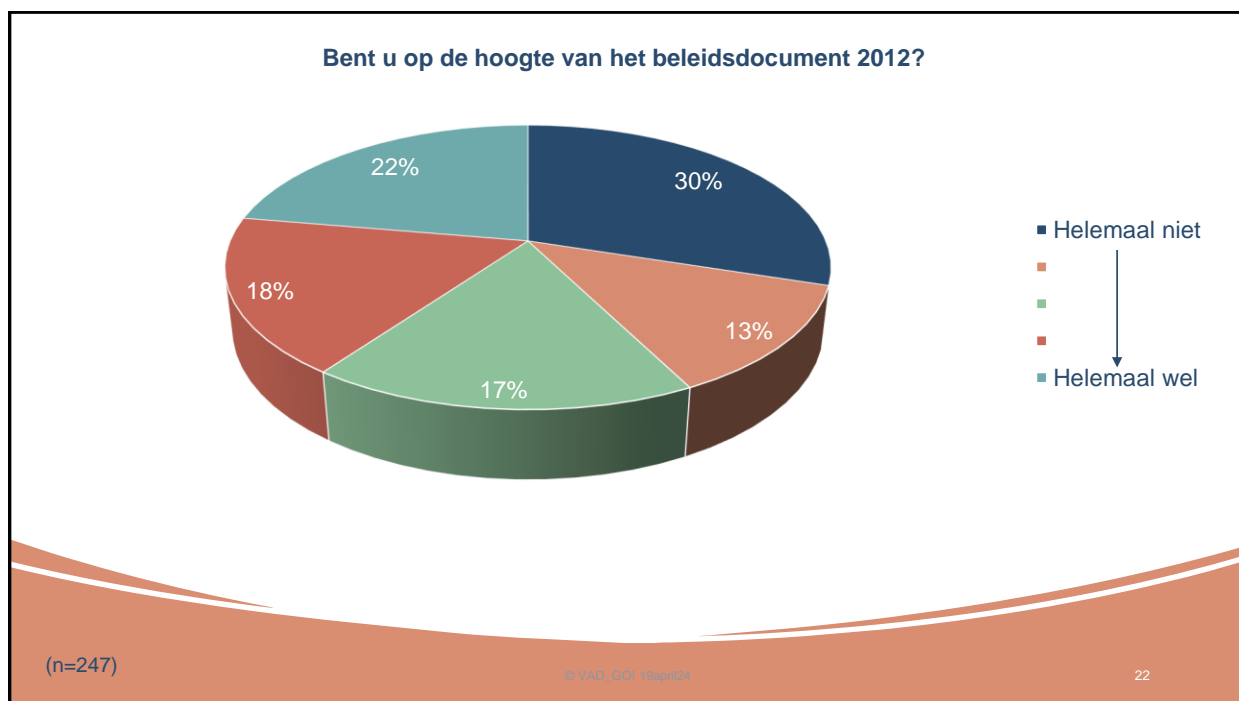
19

20

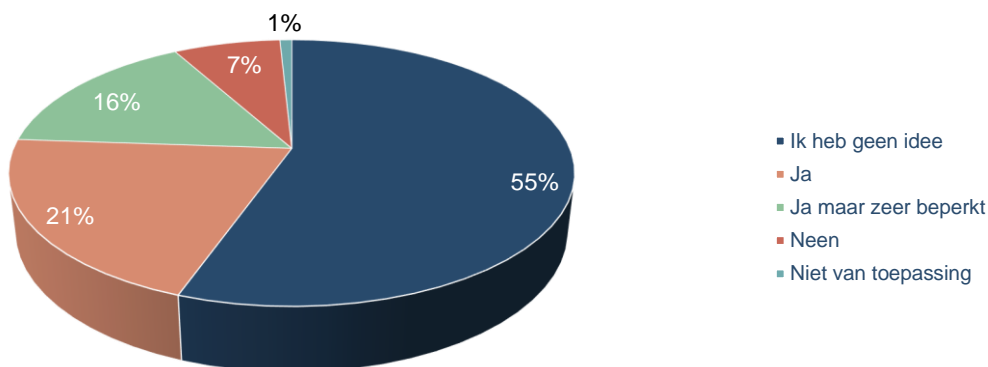

21

22

Werd deze beleidstekst verder geconcretiseerd in de scholengroep waarvan u deel uitmaakt?

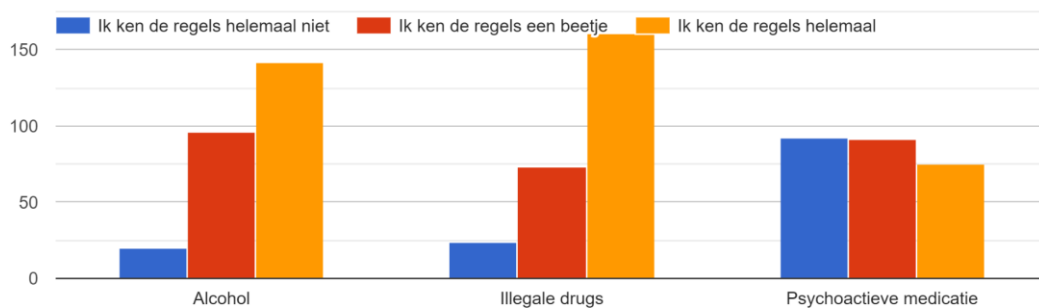
(n=247)

© VAD_GOI 19april24

23

23

Ik ken de regels omtrent het gebruik en de beschikbaarheid van alcohol en andere drugs op het werk

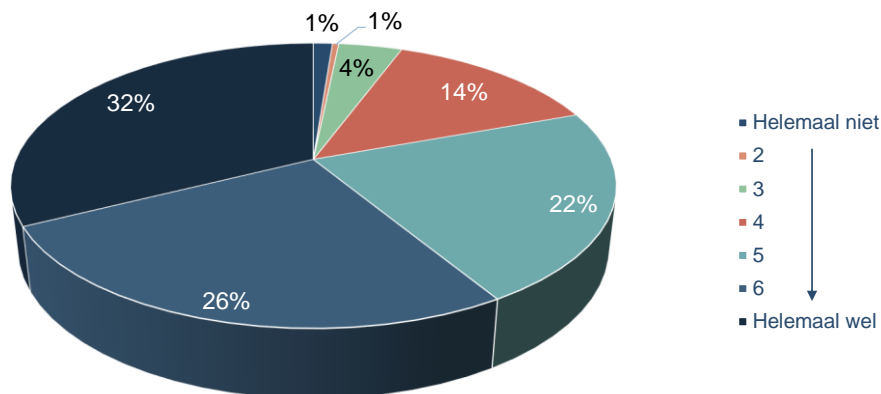
(n=258)

© VAD_GOI 19april24

24

24

Worden de regels omtrent het gebruik van alcohol en andere drugs nageleefd?

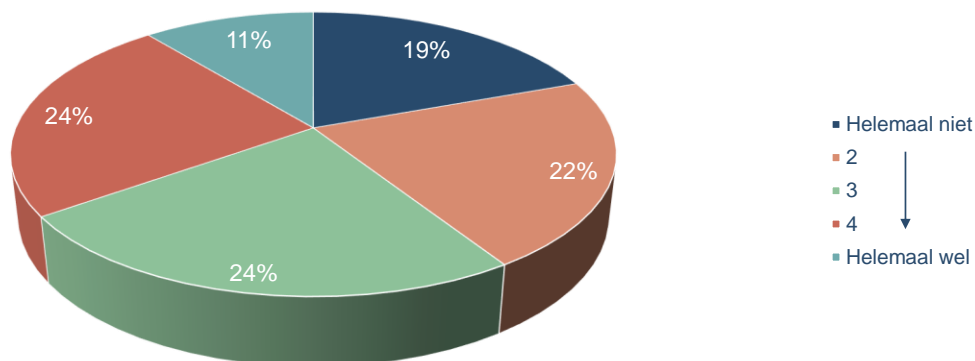
(n=247)

© VAD_GOI 19april24

25

25

Kent u de procedures bij functioneringsproblemen door middelengebruik?

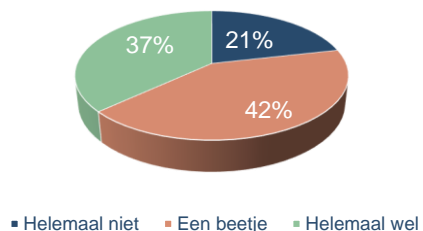

© VAD_GOI 19april24

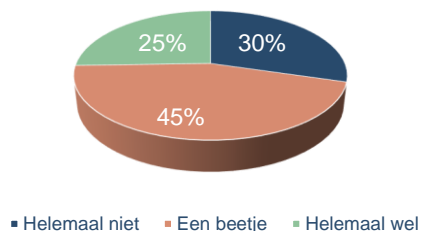
26

26

Ik ken mijn rol bij functioneringsproblemen door acuut middelengebruik (bv. dronkenschap)

Ik ken mijn rol bij functioneringsproblemen door chronisch middelengebruik

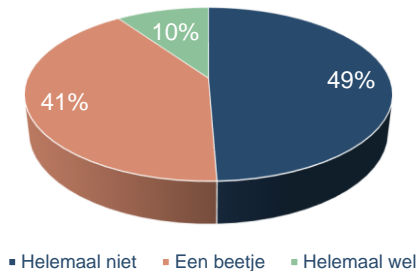
(n=247)

© VAD_GOI 19april24

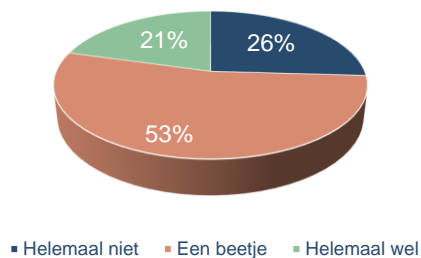
27

27

Bent u op de hoogte hulpverleningsaanbod intern GO!

Bent u op de hoogte extern hulpverleningsaanbod

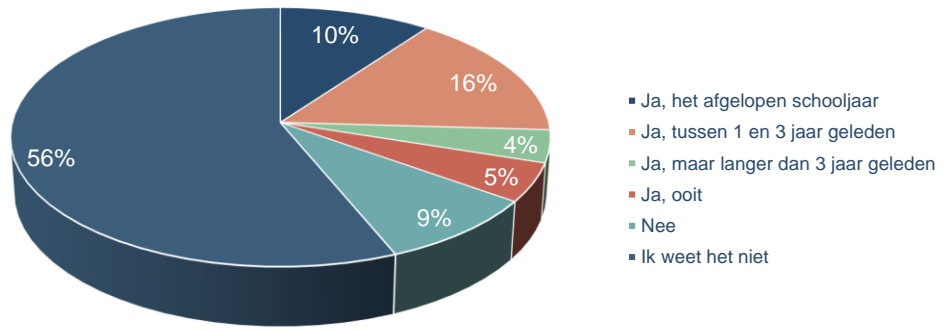
(n=247)

© VAD_GOI 19april24

28

28

Vormingsactiviteiten hiërarchische lijn in uw SGR

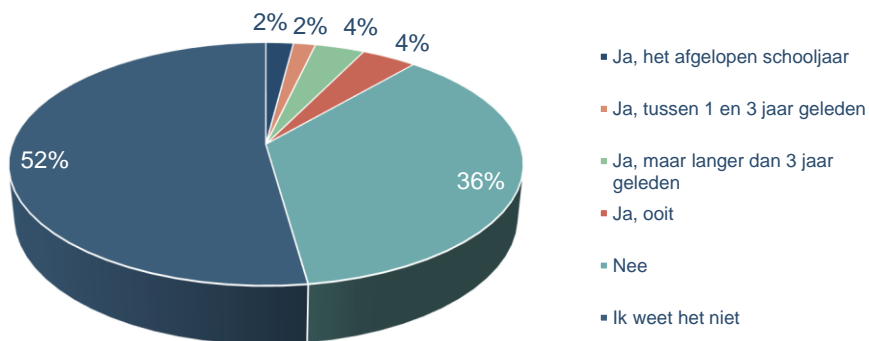
(n=247)

Nog veel potentieel

29

29

Informatie- of sensibiliseringsactiviteiten voor alle medewerkers in uw SGR

(n=247)

Nog veel potentieel

30

30

Vaststelling

Veel variatie antwoorden – veel 'ik weet het niet (cf. document 2012)

Opmerkingen

1. Overlap tussen DOS leerlingen en beleid voor medewerkers
2. Specifieke situatie leerlingen in duaal of deeltijdsleren (cf. onderhevig zijn aan welzijnswetgeving)
3. Opfrissing is nodig
4. Beleid is niet gekend bij medewerkers
5. Belang van duidelijke en concrete communicatie
6. Rolbepaling

© VAD_GO! 19april24

31

31

© VAD_GO! 19april24

32

32

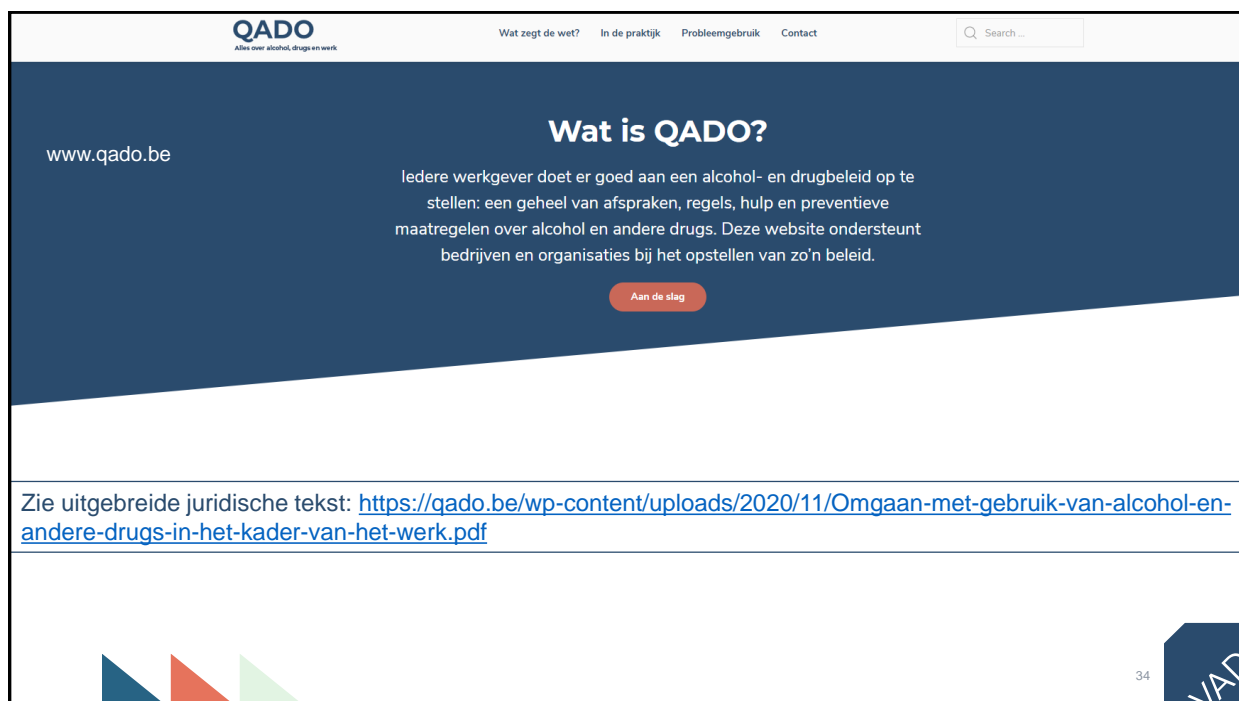
Discussie in groep

- Wat blijft je bij? (intro + resultaten bevraging)
- Wat nu? Voorstellen voor aanpak

33

VAD

33

QADO
Alles over alcohol, drugs en werk

Wat zegt de wet? In de praktijk Probleemgebruik Contact

Search ...

www.qado.be

Wat is QADO?

Iedere werkgever doet er goed aan een alcohol- en drugbeleid op te stellen: een geheel van afspraken, regels, hulp en preventieve maatregelen over alcohol en andere drugs. Deze website ondersteunt bedrijven en organisaties bij het opstellen van zo'n beleid.

Aan de slag

Zie uitgebreide juridische tekst: <https://qado.be/wp-content/uploads/2020/11/Omgaan-met-gebruik-van-alcohol-en-andere-drugs-in-het-kader-van-het-werk.pdf>

34

VAD

34

35

36

Info en contact:

Marie-Claire Lambrechts

marie-claire.lambrechts@vad.be

02 423 03 51

coördinator sector arbeid

teamverantwoordelijke arbeid, welzijn en gezondheid

postdoctoraal onderzoeker KU Leuven

VAD